

НОВІТНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ (до постановки проблеми)

Богдан ФЕРЕНЧУК

Технологічний університет Поділля (м. Хмельницький)

З розвитком цивілізації роль фізичної культури в житті суспільства значно зростає. Це пов'язано насамперед зі збільшенням значимості показників фізичного стану людини в стандартах якості життя.

Дослідження (М. Віленський, 1968, 1971, 1973; В. Жолдак, 1969; С. Кривовський, 1969; Г. Мокієнко, 1974, та ін.) підтвердили, що здоровий спосіб життя, активний режим рухової активності та функціональний стан позитивно впливають на інтелектуальну, розумову активність та працездатність студентів у навчальному процесі. Але, на жаль, значна частина студентської молоді, навіть маючи високий освітній рівень, не використовує свій психофізичний потенціал за допомогою фізичних вправ для підтримання оптимальної працездатності та власного здоров'я. Однією з основних причин цього є недостатність відповідних методичних знань та умінь. Іншою ж, і не менш вагомою причиною, є те, що система освіти, яка склалася протягом десятиліть та застарілі форми і методи викладання обмежують творчий розвиток та не сприяють підвищенню рівня фізичної підготовленості значної кількості студентів (О. Вербицький, 1988; Ю. Савицький, 1997; О. Дрозд, 1999). Тому, актуальною проблемою освіти в Україні є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечить швидке удосконалення доступності та ефективності навчально-виховного процесу [6].

Проблема впровадження комп'ютерних технологій (КТ) в навчальний процес на початку 80-х років минулого століття почала набувати актуальності ще на початку 80-х років минулого століття. В ті часи розглядалось питання про можливість використання КТ в навчальному процесі на різноманітних уроках (Т. Гергрей, Е. Машбіц, 1985), але на той час не надавали уваги урокам фізичної культури. Матеріали круглого столу, присвяченого питанням використання електронно-обчислювальної техніки в навчальному процесі виявили широкий спектр досліджень з використання електронно-обчислювальних машин в навчанні, наявність значної кількості різних дослідницьких методичних підходів до розробки психолого-педагогічних проблем комп'ютеризації освіти [5]. Але і там свого місця не знайшла галузь фізичної культури. Проте більшість авторів того часу однією із головних переваг використання комп'ютера в навчальному процесі вважали індивідуалізацію навчання.

Сьогодні в Україні вже створена значна кількість різноманітних комп'ютерних систем (КТС) для використання їх в процесі фізичного виховання та оздоровчої діяльності. Питаннями комп'ютеризації фізичної культури та спорту займаються наукові центри в Києві, Одесі, Харкові, Дніпропетровську, Тернополі, Рівному та інших містах [7].

На основі аналізу сучасної науково-методичної літератури встановлено, що значна частина досліджень в галузі фізичного виховання присвячена створенню на основі КТ систем контролю, оцінки і накопиченню інформації про рівень фізичної підготовленості та стан здоров'я, формуванню рекомендацій щодо занять фізичними вправами студентів (Р. Раєвський, 1998; В. Шаповалова, 1999; О. Скалій, 2000; В. Шаповалова, 2000), студентів (Н. Наумова, 1999; В. Білогур, 2002), спортсменів (С

Єрмаков, 1997; Я. Белькасем, 1999; В. Пятков, 2001,) та інших верств населення. Так, в 1999-2000 рр. у Східноукраїнському університеті ім. В. Даля була розроблена діагностична система вимірювання і оцінки показників здоров'я і фізичної підготовленості студентів [3]. КП «Студент-Здоров'я» (Н.Наумова з співавторами, 1999), покликана визначати та оцінювати стан здоров'я, фізичної підготовленості, а також фізичний розвиток студентів та надавати рекомендації щодо занять з фізичного виховання. До діагностичних програм також слід віднести КП «Спортпрогноз» (О. Скалій, В. Шандригось, 1999), яка спрямована на визначення схильності дітей до різних видів спорту та оцінки їх фізичного розвитку і функціонального стану. Дослідниками широко використовуються спеціалізовані КП для автоматизованого обчислення різних показників при проведенні тестувань або визначенні рейтингу. При цьому такі системи можуть бути складовими великих КП різних спрямувань (О. Скалій, 2002, В. Вовк, А. Чуканов, 2002).

Ряд КП використовуються в практиці роботи нашого університету. Так наприклад, створена нами КП «СПОРТСЕКРЕТАР» обробляє результати змагань за державними тестами та нормативами оцінки фізичної підготовленості населення України як в комплексі, так і з окремих видів. За допомогою цієї програми можна визначати: рейтинг учасників та окремих груп, кращі результати в окремих видах та в цілому, середній показник кожного учасника, окремої групи та всіх учасників разом. Практичне використання КП «СПОРТСЕКРЕТАР» дало змогу значно скоротити час для підсуммування результатів змагань. Так, секретаріат змагань для повної обробки протоколів без цієї КП витрачав приблизно 18-20 годин, а з КП - 1,5-2 години.

Велика база КТ спрямована на покращення навчального та тренувального процесу, організацію спортивних змагань, оздоровчу фізичну культуру [2,4]. Так наприклад, центр нових інформаційних технологій спільно з Самарським державним аерокосмічним університетом протягом багатьох років створюють комплекси КП організації навчального процесу на всіх етапах засвоєння знань, умінь і навичок [2]. Фахівцями Російської державної академії фізичної культури створена комп'ютерна модель, яка імітує термінові адаптаційні процеси в організмі спортсменів, КП «ISOTONE» для занять шейпінгом, аеробікою, бодібілдингом. Ними ж розроблені інформаційні системи з нарахування очок в змаганнях з різних видів спорту [4].

Дослідження Г.И. Пара (1996) та С.Я. Чимаєва (1999) присвячені моделюванню процесу фізичної реабілітації та проведенню рекреаційних занять для працівників будівничих професій. Також до програм оздоровчого характеру належить КП «Наdejда», яка створена в вигляді комп'ютерних консультацій і призначена для жінок з зайвою вагою [4].

Індивідуалізація процесу фізичного виховання студентів на основі новітніх комп'ютерних технологій дасть змогу впритул підійти до розв'язання проблеми фізичного розвитку і фізичної підготовленості студентської молоді та ліквідувати прогалини в підходах до постановки завдань фізичного виховання на академічних заняттях та поза ними. Використання інформаційних технологій навчання у викладанні фізичного виховання дозволить реалізувати вимоги теоретичного і методичного розділів навчальних програм за допомогою самостійних позанавчальних занять студентів, зберігаючи в такий спосіб навчальні години для занять фізичними вправами. Адже для більшості студентської молоді академічні заняття фізичною культурою є єдиною можливістю підтримувати та підвищувати рівень своєї фізичної підготовленості. Інформаційні технології навчання впливають на процес освіти з вищою дидактичною

ефективністю в порівнянні з традиційними методами і формами навчання [1,7]. При цьому високий рівень зацікавленості студентів, що зумовлюється технологічною стороною електронних засобів, що використовуються, сприяє зростанню зацікавленості до теоретичних та методичних аспектів фізичної культури [2].

Враховуючи викладене можна, зробити такі висновки: 1) КТ як технічні засоби навчання створюються в рамках навчального процесу і тому повинні відповідати специфіці цього процесу. Проте в існуючих КП недостатньо реалізується принцип доступності та індивідуалізації навчання студентської молоді, що значною мірою гальмує використання КТ в процес фізичного виховання; 2) створення нових КП - не самоціль, вони часамперед спрямовані на удосконалення наукових досліджень, спортивних досягнень, проведення змагань, процесу фізичного виховання та реабілітації; 3) КП повинні сприяти удосконаленню теоретичної і методичної підготовки студентів з ефективного їх використання в процесі самовдосконалення.

Література

1. Балогур В.Е. Информационное обеспечение физического воспитания в высших учебных заведениях // Педагогика, психология та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. — X. — 2002. — N 3. — С. 95-99.
2. Богданов В.М. Информационные технологии обучения в преподавании физической культуры / Богданов В.М., Пономарев В.С., Соловов А.В. // Теория и практика физ. культуры. - 2001. - N 8. - С.55-59
3. Вилк В.М. Автоматизированные информационно-диагностические системы контроля физического состояния учащейся молодежи // Педагогика, психология та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. — X. — 2002. — N 9. — С. 82-89.
4. Власов В.Ю. Компьютерные технологии в физической культуре, оздоровительной деятельности и образовательном процессе // Теория и практика физ. культуры. - 2001. - N 4. - С.60-63; N 5. - С.56-61
5. Вопросы психологии.-1986. - №5,6; - 1987. - №1
6. Указ Президента України про Національну доктрину розвитку освіти від 17 квітня 2002 року №347
7. Шандригось В.І. Про комп'ютерні технології у галузі фізичної культури та спорту // Матеріал спортивна наука України: Зб.наук.пр.-Львів: ЛДІФК, 2000 - №4. - с. 67-69.

MODERN COMPUTER TECHNOLOGIES AS MEANS OF RISE THE EFFICIENCY OF STUDENTS' PHYSICAL EDUCATION

(for decision of the problem)

Bogdan FERENCHUK

Podilya's Technological University (Khmelnitsky)

This article analyses the condition of using the modern computer technologies and shows the possibilities of the practical use in the process of physical education.
